

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-61>

УДК 338.927

СТАСОВСЬКА Галина

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

<https://orcid.org/0009-0004-3015-2643>

e-mail: galynastasovska@gmail.com

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті проведено аналіз економічних аспектів правової охорони інноваційного підприємництва. Автор статті обґрунтовує підхід до правової охорони інтелектуальних активів інноваційного бізнесу та визначає роль національного IP-офісу інтелектуальної власності та інновацій України, що стає професійним технополісом із комплексним циклом для новаторів; створений для інтегрованого сервісу та нового підходу до послуг. Зокрема, вивчаються практики розв'язання завдань комерціалізації інтелектуальних активів та розширення комерційних відносин в інноваційному підприємстві. Особливу увагу автор приділяє комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва, яка визначається ринковим підходом до інноваційного розвитку й створює умови розвитку інновацій; розв'язує задачі впровадження інтелектуального продукту на міжнародних та національних ринках. Комерціалізація інтелектуальних активів визначається як матеріалізація ідей, розробок та нововведень комерційних продуктів інноваційного бізнесу. Рекомендації автора спрямовані на використання дорожньої карти інноваційного підприємництва, яка визначає пріоритети комерціалізації інтелектуальних активів на стадіях стратегічного плану; удосконалює процедуру прийняття управлінських рішень та надання інформації про перспективи й альтернативи розвитку.

Ключові слова: інноваційний розвиток, інтелектуальні активи, інноваційне підприємництво; інноваційний бізнес, правова охорона, комерціалізація, дорожня карта.

STASOVSKA Galyna

Kyiv National Economic University named after Vadym Getman

ECONOMIC ASPECTS OF LEGAL PROTECTION OF INNOVATIVE BUSINESS

The article analyzes the economic aspects of legal protection of innovative entrepreneurship. The author of the article substantiates the approach to legal protection of intellectual assets of innovative business and defines the role of the national IP office of intellectual property and innovations of Ukraine, which becomes a professional technopolis with a complex cycle for innovators; created for an integrated service and a new approach to services. In particular, the practices of solving tasks of commercialization of intellectual assets and expansion of commercial relations in innovative entrepreneurship are studied. The author pays special attention to the commercialization of intellectual assets of innovative entrepreneurship, which is determined by the market approach to innovative development and creates conditions for the development of innovations; solves the problems of introducing an intellectual product on international and national markets. Commercialization of intellectual assets is defined as the materialization of ideas, developments and innovations of commercial products of innovative business.

The effective use of intellectual assets in innovative entrepreneurship affects the stable functioning of the intellectual property market, which responds to the dynamics of the development of innovations and changes in the legislative framework in the process of improving state regulation. Legal support promotes the protection of intellectual assets in the process of commercialization. Regulatory authorities prescribe legal methods for licensing innovations and implementing innovations in the process of commercializing intellectual assets of innovative entrepreneurship. In Ukraine, innovative entrepreneurship implements legislative norms for creating innovative strategies based on regulatory processes in terms of: 1) licensing and permitting activities regarding the use of intellectual assets; 2) creation of innovative projects for the development of intellectual assets; 3) organization of joint ventures and partnerships taking into account intellectual assets. In order to adjust the regulatory and legal process, it is recommended to use the road map of innovative entrepreneurship, which determines the priorities of the commercialization of intellectual assets at the stages of the strategic plan. The author's recommendations are aimed at using the road map of innovative entrepreneurship, which determines the priorities of the commercialization of intellectual assets at the stages of the strategic plan; improves the procedure for making management decisions and providing information about development prospects and alternatives.

Keywords: innovative development, intellectual assets, innovative entrepreneurship; innovative business, legal protection, commercialization, road map.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Інноваційні рішення світової економіки відрізняються прогресивними новаціями та стрімким розвитком глобальної системи охорони прав інтелектуальної власності. В Україні посилюється розвиток інноваційного процесу та зростає роль інтелектуальних активів інноваційного підприємництва. Інтелектуальна власність стає невичерпним ресурсом соціально-культурної та економічної діяльності країни, який потребує посилення правового захисту. Динаміка інноваційного розвитку економіки України актуалізує потребу в ухваленні законодавчих актів щодо захисту прав інтелектуальних активів інноваційного підприємництва. Розвиток в інноваційній галузі стимулює інтеграцію України до Євросоюзу та підвищує інноваційний потенціал підприємництва для просування держави у світові структури, що регулюють відносини права інтелектуальної власності та для участі в Угоді з торгівельних аспектів прав інтелектуальної власності. Динаміка міжнародного співробітництва свідчить про підвищення тенденції до правових порушень у галузі захисту інтелектуальної

власності та необхідності охорони інтелектуальних прав суб'єктів інноваційного бізнесу. Інноваційне підприємництво генерує інтелектуальні активи для інноваційного розвитку підприємства та галузей економіки у країнах світу. Недосконале забезпечення безпеки під час розвитку інноваційного підприємництва вимагає вдосконалення щодо економічного аспекту захисту прав інтелектуальної власності. Економічний аспект чинної правової практики захисту інтелектуальної власності відіграє важливе значення для перетворення ідей на продукти інтелектуального підприємництва, які задовольняють потреби клієнтів і генерують доходи. Гарантована охорона інтелектуальної власності виконується із прийняттям ефективних правових та інституційних механізмів та дотриманням міжнародних норм; з аналізом глобальних тенденцій та практик у галузі ІР-сфери; з функціонуванням України відповідно до міжнародних зобов'язань. Національний ІР-офіс інтелектуальної власності та інновацій України стає професійним технополісом з комплексним циклом для новаторів; створений для інтегрованого сервісу та нового підходу до послуг. В ІР офісі підтримуються ідеї, законодавчі акти та консультації щодо патентного супроводу та захисту інтелектуальної власності; знаходять інвесторів та комерційні пропозиції. У чинній практиці правової охорони інтелектуальних активів виникають задачі, що стосуються економічних аспектів інноваційного підприємництва. Ці задачі орієнтовані на ефективність комерціалізації використання інтелектуальних активів для просування інноваційних продуктів. Для розв'язання цих завдань потрібно вдосконалення алгоритмів реалізації комерційного використання інтелектуальних активів, що виходять на перший план в інноваційному підприємстві та науці.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми охорони інтелектуальної власності у контексті інноваційного розвитку вивчали науковці: Г. А. Андрощук [1]; Ю. Л. Бошицький [2]; В. М. Геєць, В. П. Семиноженко, Б. Є. Кваснюк, І. А. Шовкун, В. К. Хаустов [3]; О. Б. Бутнік-Сіверський [4]; Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук [5] та ін. Проблеми інноваційного розвитку та охорони прав інтелектуальної власності аналізувалися експертами Всесвітнього економічного форуму; Всесвітньої організації інтелектуальної власності; Світового банку; Організації економічного співробітництва та розвитку, Європейської комісії та світових організацій. Міжнародні наукові спільноти обговорюють профілактику правопорушень, ризикові наслідки та ефективність охорони прав інтелектуальної власності; розвивають засади правової системи захисту цього виду власності; реалізують інноваційний підхід у світовій практиці; визначають санкції проти порушення авторських прав, законодавства у галузі інноваційного бізнесу. Науковець Г. А. Андрощук вивчив проблеми у Німеччині, аналогічні проблемам порушення прав на інтелектуальну власність в Україні, та проаналізував систему захисту та перспективи розвитку інноваційної галузі. Г. А. Андрощук зазначає, що складна система гарантування прав інтелектуальної власності стає марною у разі, якщо не надаватимуться засоби захисту проти порушень, які доводять, що порушення економічно не вигідне [1]. На основі практики ЄС із захисту прав інтелектуальної власності формуються економічні аспекти правової охорони інтелектуальних активів інноваційного бізнесу в Україні. Як підкреслив Ю. Л. Бошицький [2], необхідно визначити культурологічну модель, яка спрямована на підготовку спеціалістів у сфері права й здатних розрізнити право як силу, що покликана захистити інтелектуальну власність, відповідати вимогам загальносуспільної моралі, рівності та справедливості у суспільстві.

Принциповим елементом правового захисту інтелектуальних активів виступає підхід, що використовується для реалізації нових технологій в управлінні інноваційними проектами; інноваційний у створенні відповідних інституційних органів у сфері інтелектуальної власності. Науковець І. А. Шовкун визначає, що інтелектуальні активи є кодифікованими, матеріальними або фізичними описами специфічних знань, права власності, які компанія захищає на законних підставах. Знання є кодифікованими, як будуть записані або внесені в комп'ютер та кваліфіковані як інтелектуальні активи, тобто будуть захищені. Інтелектуальні активи підлягають комерціалізації, реалізуючись в інноваціях. Інтелектуальні активи, що мають правовий захист, є об'єктами інтелектуального права» [3]. Визначення спрямоване на пріоритетність комерціалізації інтелектуальних активів як інтелектуальної власності; на захист цієї власності відповідно до законодавства України. Вчені В. Л. Федоренко, О. Б. Бутнік-Сіверський, В. В. Коваленко виявили проблеми вдосконалення правового та економічного механізму охорони прав на інтелектуальну власність в Україні відповідно до досвіду міжнародного права та обґрунтували пропозицію щодо організації Вищого Суду з питань охорони власності [6]. Інтелектуальна власність потребує правового захисту та розширення законодавчої основи у сфері інноваційного підприємництва. Економічна діяльність та правовідносини в галузі інтелектуального права оновлюються в умовах сталого розвитку та припиняють нелегальну діяльність. Питання правового захисту інтелектуальної власності в інноваційному бізнесі залишається відкритим.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є підхід до визначення економічних аспектів практики правової охорони інтелектуальних активів інноваційного підприємництва.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Міжнародний захист об'єктів інтелектуальної власності допомагає розвитку інноваційного підприємництва на глобальному ринку та працює у країнах Євросоюзу у процесі комерціалізації таких об'єктів.

Інноваційний бізнес наражається на комерційні ризики, і якщо країна виходить з ЄС, і Brexit підтверджує цей факт, торгова марка не активується в країні, а захист інтелектуальної власності не передбачений. В Україні є нерозв'язаними проблеми правового захисту інтелектуальних активів та зменшується активність заявок на використання інтелектуальної власності. Надходження заявок на об'єкти промислової власності, поданих у 2019-2023 роках в Україні зменшилися з 48 672 заявок за 2019 рік до 32 759 заявок за 2023 рік або на 32% [7]. В Україні зменшився науковий та професійний інтерес творчого колективу до винаходів та раціоналізації в інноваційному бізнесі. Водночас дані міжнародної статистики показують, що у світі щороку на 5% зростає кількість заявок на розробку інтелектуальних розробок. У сфері інтелектуальних активів інноваційного бізнесу України виникають умови для вдосконалення інноваційного менеджменту на національному рівні. Інтелектуальні активи інноваційного підприємництва роблять значний внесок в інформаційно-технологічний розвиток України. Українські вчені та практики посилюють увагу до розв'язання завдань комерціалізації інтелектуальних активів та розширення комерційних відносин в інноваційному бізнесі. На думку О.Б. Бутника-Сіверського, «розгляд реальної капіталізації майнових прав інтелектуальної власності понад десятирічний період свідчить про неефективну віддачу витрат на інновації та знецінення вартості продуктів інтелектуальної власності на одиницю валового нагромадження основного капіталу» [8]. В економічному аспекті визначаються комерційні показники інноваційного підприємництва. Для ефективного комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва актуалізовано підхід до оцінки ринкової вартості цих активів на ринку. На основі ринкового підходу створюються вартісні характеристики інтелектуальних активів інноваційного бізнесу, які стають об'єктами комерції, товаром. Наукові дослідження показали [1; 3; 9; 10; 11], що у світовому ринку проходить комерціалізація промислових зразків; винаходів; корисних моделей; товарних знаків, комерційної таємниці, наукової продукції, які є виключно товарною формою. У країнах Євросоюзу після оцінки в нематеріальній формі формуються інтелектуальні активи інноваційного підприємництва, що входять до майнових комплексів фірм, орієнтованих на комерціалізацію інновацій. Євросоюз відіграє роль першопроходця у сучасному розумінні інноваційного розвитку та комерціалізації інтелектуальних активів. Світовий ринок інтелектуальної власності розвивається у новаторських проєктах глобального інноваційного бізнесу. Цей факт впливає на концепцію зеленого переходу та цифрової трансформації, де екологічні технології та технологічні інновації посилюються одна з одною та допомагають досягти цілей нейтральності вуглеводнів у ЄС до 2050 року. Комерційна реалізація інтелектуальних активів інноваційного бізнесу зміцнює конкуренцію та сприяє одержанню матеріальних вигод на комерційній основі.

World Intellectual Property Organization обґрунтовує процес комерційного трансферу технологій у вигляді процесу, коли розробник технологій надає доступ для комерційного партнера під час використання інновацій [12]. Комерціалізація визначається як доходи інноваційної діяльності та поступове контролювання витрат, включаючи вартісну, технологічну та виробничу оцінку та передачу результатів наукової діяльності споживачам [13; 14; 15; 16; 17]. Комерціалізація стає комерційним алгоритмом передачі інтелектуальних активів у контексті впливу виробничих факторів створення нематеріальних активів інноваційного бізнесу. Комерціалізація відтворює інноваційний потенціал підприємництва для отримання прибутку. Алгоритм комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва використовує науковий підхід та аналітичну роботу, спрямовану на просування інноваційного продукту (рис. 1).

Рис. 1. Алгоритм комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємства

На думку науковців, комерціалізація є алгоритмом переведення матеріальних активів та нематеріальних активів у відповідність до комерційних інтересів контрагентів та призводить до зростання капіталів учасників трансфертних угод; створення матеріальної підтримки [18]. Комерціалізація сприймається як доведення технологій чи технологічних етапів до стадії практичної готовності продукту, що приносить доходи [19]. Комерціалізація інтелектуальних активів інноваційного підприємництва є процесом, завдяки якому результат бізнесу стає товаром на ринках; сприяє реалізації новаторських рішень; враховує технічну реалізованість, потребу в інноваціях, економічний та людський фактор. Комерціалізація визначається інноваційним процесом, який приносить ефект розробникам та споживачам; відтворює рух інтелектуальних активів з отриманням прибутку. Комерціалізація інтелектуальних активів інноваційного бізнесу визначається ринковим підходом та створює умови інноваційного розвитку; розв'язує задачу впровадження інновацій; розповсюджує інтелектуальний продукт на ринках національного та міжнародного масштабу. Комерціалізація інтелектуальних активів матеріалізує ідеї, розробки та новачі комерційного продукту інноваційного бізнесу.

Результативне використання інтелектуальних активів в інноваційному підприємстві впливає на стійке функціонування ринку інтелектуальної власності, що реагує на динаміку розвитку інновацій та зміни законодавчої основи у процесі вдосконалення державного регулювання. Правова підтримка просуває охорону інтелектуальних активів у процесі комерціалізації; дозволяє збільшувати дохід й розвивати потенціал інноваційного підприємництва. Регульовальні інстанції наказують юридичні методи ліцензування нововведень та реалізації інновацій у процесі комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва. В Україні в інноваційному підприємстві реалізуються норми законодавства для створення інноваційних стратегій на основі нормативних процесів у розрізі: 1) ліцензування та дозвільної діяльності щодо використання інтелектуальних активів; 2) створення інноваційних проєктів розвитку інтелектуальних активів; 3) організації спільного підприємництва та партнерства з урахуванням інтелектуальних активів. Щоб налаштувати нормативно-правовий процес, рекомендується використання дорожньої карти інноваційного підприємництва, яка визначає пріоритети комерціалізації інтелектуальних активів на стадіях стратегічного плану. Дорожня карта удосконалює процедуру прийняття управлінських рішень та використовується для надання інформації про перспективи й альтернативи комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва. Дорожня карта створює інформаційну підтримку для реалізації цілей; вказує адресантів; визначає пріоритети; фокусує ресурси на ключових напрямках; обґрунтовує підвищення ефективності виконання поставлених завдань. Реалізація концепції дорожнього картування в інноваційному бізнесі раціоналізує ефективне використання інтелектуальних активів для залучення інвестицій. В алгоритмі дорожньої картки рекомендується підтверджувати стратегічні плани щодо комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва у розрізі стратегії управління ліцензуванням використання інтелектуальних активів та стратегії комерціалізації інновацій.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У міжнародних наукових спільнотах обговорюються питання профілактики правопорушень, ризиків та ефективність охорони інтелектуальних прав; розвиваються основи законодавства захисту інтелектуальної власності; удосконалюються інноваційні підходи у світовій практиці, санкції проти порушення авторських прав та законів. У країнах Євросоюзу інтелектуальні активи інноваційного бізнесу формуються після оцінки нематеріальних активів, що входять до майнових комплексів фірм, орієнтованих на комерційну реалізацію інновацій. Національний ІР-офіс інтелектуальної власності та інновацій України став професійним технопарком із комплексною програмою для інновацій, створеним для інтеграції сервісів та нових підходів до інноваційного розвитку.

Комерціалізація інтелектуальних активів інноваційного підприємництва є процесом, у якому результат стає продуктом ринку; стимулює реалізацію інноваційних рішень; враховує технічні можливості, необхідність інновацій, економічні та людські чинники. Для впорядкування нормативного процесу рекомендується використовувати дорожню карту інноваційного бізнесу, яка визначає пріоритети комерціалізації інтелектуальних активів на стадіях стратегічного плану. Дорожня карта дозволяє вдосконалити процедуру планування, щоб надати інформацію про перспективу комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного підприємництва. Дорожня карта забезпечує інформаційний супровід виконання цілей, вказує адресатів, визначає завдання, орієнтує ресурси за ключовими напрямками, обґрунтовує ефективність виконання задач. В алгоритмі дорожньої карти рекомендується підтвердити стратегічні плани комерціалізації інтелектуальних активів інноваційного бізнесу в розрізі стратегії управління ліцензуванням використання інтелектуальних активів та стратегії комерціалізації інновацій.

Література

1. Андрощук Г. А. Захист інтелектуальної власності у Німеччині: економіко-правовий аспект. Наука та інновації. Т. 6. № 3. 2010. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/28114/09-Androshchuk.pdf> (Last accessed: 28.10.2024).

2. Бошицький Ю.Л. Інноваційні перспективи України в контексті оптимізації правової охорони інтелектуальної власності. Часопис Київського університету права. 2018. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/669797> (Last accessed: 28.10.2024).
3. Економіка знань – модернізаційний проєкт України. Геєць В. М., Семиноженко В. П., Кваснюк Б. С. та інші. Київ. Фенікс. 2007. 544 с.
4. Бутнік-Сіверський О. Б. Економіко-правова природа оцінки майнових прав інтелектуальної власності – крок до розвитку. Інтелектуальна власність в Україні. 2020. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/36692> (Last accessed: 28.10.2024).
5. Ходаківський Є. І., Якобчук В. П., Литвинчук І. Л. Інтелектуальна власність : економіко-правові аспекти. Київ. ЦУЛ. 2014. 276 с.
6. Федоренко В. Л., Бутнік-Сіверський О. Б., Коваленко В. В. Судово-правові та економічні механізми охорони права на об'єкти інтелектуальної власності в Україні: проблеми й перспективи. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : електронне наук. видання. 2021. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/7abcd6ed-1944-495a-9518-19f9c529e2d3> (Last accessed: 28.10.2024).
7. Інтелектуальна власність у цифрах Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ). 2024. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI-statistics> (Last accessed: 28.10.2024).
8. Бутнік-Сіверський О. Б. Реальна капіталізація та комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності. Електронний збірник. Київ: КПІм. Ігоря Сікорського. 2023. URL: <http://cpdcipr.kpi.ua/article/view/278741> (Last accessed: 28.10.2024).
9. Олексюк О. І., Галиця І. О. Внутрішньогосподарські еліти як інтелектуально-інноваційний механізм підвищення конкурентоспроможності компаній в умовах глобальних соціальних трансформацій. Стратегія економічного розвитку України. 2022. URL: <https://doi.org/10.33111/sedu.2022.51.063.075> (Last accessed: 28.10.2024).
10. Репіна І. М. Трансформаційний аналіз та прогноз розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Економіка України. 2018. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/31989> (Last accessed: 28.10.2024).
11. Стадник В. В., Хрущ Н. А., Йохна В. М. Теорія і методологія управління розвитком соціально-економічних систем: монографія. Кам'янець-Подільський. ТОВ «Друкарня «Рута». 2023. 298 с. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/13767> (Last accessed: 28.10.2024).
12. Intellectual Property and Technology Transfer [Електронний ресурс] // World Intellectual Property Organization. 2024. URL: <https://www.wipo.int/ru/web/technology-transfer> (Last accessed: 28.10.2024).
13. Братусь Г. А. Методологічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності як форми підприємницької активності в інноваційній сфері. Університетські наукові записки. 2019. Том 18. № 4 (72). URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/72_149-159/pdf (Last accessed: 28.10.2024).
14. Сагер Л. Ю., Сигиди Л. О. Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації. Сумський державний університет. 2022. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/88684> (Last accessed: 28.10.2024).
15. Косенко О.П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій. Монографія. Харків : НТУ «ХПІ». 2015. 599 с.
16. Бутнік-Сіверський О. Б. Реальна капіталізація та комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності. Електронний збірник. Київ: КПІм. Ігоря Сікорського. 2023. URL: <http://cpdcipr.kpi.ua/article/view/278741> (Last accessed: 28.10.2024).
17. Маслак М. В. Організаційно-економічний механізм управління об'єктами інтелектуальної власності на промисловому підприємстві : дис. докт. ек. наук : 08.00.04. Харків. 2024. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/3a43b24d-3f1e-4b2b-9542-cb06c8878921/content> (Last accessed: 28.10.2024).
18. Когут М. В. Міжнародний трансфер технологій як чинник економічного зростання. Дис. канд. екон. наук. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів. 2017. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/aref_kohut.pdf (Last accessed: 28.10.2024).
19. Ілляшенко С.М., Рот-Сервов Є.В. Теоретико-методичні засади вибору напрямів комерціалізації знань на промислових підприємствах. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер : Економіка. 2017. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2017_2_15 (Last accessed: 28.10.2024).

References

1. Androshchuk G. A. (2010). Zakhist intelektualnoyi vlasnosti u Nimechchini: ekonomiko-pravoviy aspekt. Nauka ta innovacziyi. T. 6. №3. URL: <https://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/28114/09-Androshchuk.pdf> (Last accessed: 28.10.2024).
2. Boshiczkiy Yu.L. (2018). Innovacziyni perspektivi Ukrainy v konteksti optimizacziyi pravovoyi okhroni intelektualnoyi vlasnosti. Chasopis Kiyivskogo universitetu prava. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/669797> (Last accessed: 28.10.2024).
3. Ekonomika znan – modernizacziyniy proyekt Ukrainy. (2007). Geyecy V. M., Seminozhenko V. P., Kvasnyuk B. Ye. ta inshi. Kiyiv. Feniks. 544 s.
4. Butnik-Siverskij O. B. (2020). Ekonomiko-pravova priroda oczinki majnovikh prav intelektualnoyi vlasnosti – krok do rozvitku. Intelektualna vlasnist v Ukrainy. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/36692> (Last accessed: 28.10.2024).
5. Khodakivskij Ye. I., Yakobchuk V. P., Litvinchuk I. L. (2014). Intelektualna vlasnist : ekonomiko-pravovi aspekti. Kiyiv. CzUL. 276 s.

6. Fedorenko V. L., Butnik-Siverskij O. B., Kovalenko V. V. (2021). Sudovo-pravovi ta ekonomichni mekhanizmi okhoroni prava na obyeki intelektualnoyi vlasnosti v Ukraini: problemi j perspektivi. Ekspert: paradigmi yuridichnikh nauk i derzhavnogo upravlinnya : elektronne nauk. vidannya. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/7abcd6ed-1944-495a-9518-19f9c529e2d3> (Last accessed: 28.10.2024).
7. Intelektualna vlasnist u czifrah Pokazniki diyalnosti u sferi intelektualnoyi vlasnosti za 2023 rik. (2024). Derzhavna organizaciya «Ukrayinskij nacjonalnij ofis intelektualnoyi vlasnosti ta innovacij» (UKRNOIVI). URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI-statistics> (Last accessed: 28.10.2024).
8. Butnik-Siverskij O. B. (2023). Realna kapitalizaciya ta komercializaciya majnovikh prav intelektualnoyi vlasnosti. Elektronij zbirnik. Kiyiv: KPIm. Igorya Sikorskogo. URL: <http://cpdcipr.kpi.ua/article/view/278741> (Last accessed: 28.10.2024).
9. Oleksyuk O. I., Galiczya I. O. (2022). Vnutrishnogospodarski eliti yak intelektualno-innovacijnij mekhanizm pidvishhennya konkurentospromozhnosti kompanij v umovakh globalnikh soצialnikh transformacij. Strategiya ekonomichnogo rozvitku Ukraini. URL: <https://doi.org/10.33111/sedu.2022.51.063.075> (Last accessed: 28.10.2024).
10. Ryepina I. M. (2018). Transformacijnij analiz ta prognoz rozvitku innovacijnogo pidpriemstva v Ukraini. Ekonomika Ukraini. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/443/handle/2010/31989> (Last accessed: 28.10.2024).
11. Stadnik V. V., Khrushh N. A., Jokhna V. M. (2023). Teoriya imetodologiya upravlinnya rozvitkom soצialno-ekonomichnikh sistem: monografiya. Kam'yanecz-Podilskij. TOV «Drukarnya «Ruta». 298 s. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/13767> (Last accessed: 28.10.2024).
12. Intellectual Property and Technology Transfer. (2024). World Intellectual Property Organization. URL: <https://www.wipo.int/ru/web/technology-transfer> (Last accessed: 28.10.2024).
13. Bratus G. A. (2019). Metodologichni aspekti komercializaciyi intelektualnoyi vlasnosti yak formi pidpriemczkoyi aktivnosti v innovacijnij sferi. Universitetski naukovii zapiski. Tom 18. № 4 (72). URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/72_149-159/pdf (Last accessed: 28.10.2024).
14. Sager L. Yu., Sigidi L. O. (2022). Komercializaciya innovacij: zakhist intelektualnogo kapitalu, marketing ta komunikaciyi. Sumskij derzhavnij universitet. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/88684> (Last accessed: 28.10.2024).
15. Kosenko O.P. (2015). Komercializaciya intelektualno-innovacijnikh tekhnologij. Monografiya. Kharkiv : NTU «KhPI». 599 s.
16. Butnik-Siverskij O. B. (2023). Realna kapitalizaciya ta komercializaciya majnovikh prav intelektualnoyi vlasnosti. Elektronij zbirnik. Kiyiv: KPIm. Igorya Sikorskogo. URL: <http://cpdcipr.kpi.ua/article/view/278741> (Last accessed: 28.10.2024).
17. Maslak M. V. (2024). Organizacijno-ekonomichnij mekhanizm upravlinnya ob'yektami intelektualnoyi vlasnosti na promislovomu pidpriemstvi: dis. dokt. ek. nauk : 08.00.04. Kharkiv. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/3a43b24d-3f1e-4b2b-9542-cb06c8878921/content> (Last accessed: 28.10.2024).
18. Kogut M. V. (2017). Mizhnarodnij transfer tekhnologij yak chinnik ekonomichnogo zrostannya. Dis. kand. ekon. nauk. Lvivskij naczi`onalnij universitet imeni Ivana Franka. Lviv. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/aref_kohut.pdf (Last accessed: 28.10.2024).
19. Ilyashenko S.M., Rot-Syerov Ye.V. (2017). Teoretiko-metodichni zasadi vioru napryamiv komercializaciyi znan na promislovikh pidpriemstvakh. Naukovij visnik Mukachivskogo derzhavnogo universitetu. Ser : Ekonomika. Vip. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2017_2_15 (Last accessed: 28.10.2024).